



ДЪРЖАВНА  
ОПИТНА БУБАРОНА  
СТАНЦИЯ

№ \_\_\_\_\_

192

гр. ВРАЦА

Държавна Бубарска Оп. Станция  
Враца.

21535/1984  
**Отгледането на бубитъ  
отъ есенната реколта**

За отхранването на буби за есенна реколта нужно е да разполагаме съ бразилско бубено семе или пъкъ съ мѣстно такова, специално приготвено за целта чрезъ третиране съ солна киселина и после изкуствено зимувало при ниска температура (4 — 5°C.). Независимо отъ случая съ какво семе разполагаме отглеждането на бубитъ презъ есенята се извършва, по сжщитъ правила по които се извършва отглеждането на бубитъ презъ пролѣтята. Обаче, все пакъ, есенното бубохранене представлява нѣкои особености, на които искаме да обърнемъ вниманието на онѣзи бубохранители, които тази година ще иматъ случай да се занимаятъ съ това бубохранене.

**Бубено семе.**

Семето което се раздава тази година за есенно бубохранене е бразилско отъ желта кръстосана раса, добито въ Бразилия, но прекарало само лѣтния си периодъ тамъ. Зимния периодъ семето е прекарало въ зимовника на Бубарската опитна станция въ пещерята „Леденика“ край Враца. Досегашнитъ опити на Бубарската опитна станция у насъ и въ Италия сж показали, че отъ това семе могатъ да се получатъ добри пашкули презъ есенята.

**Лупене на семето.**

Бразилското бубено семе започва да се лупи отъ 8 — 10 дни следъ изваждането му отъ зимовника. Като се има предвидъ обстоятелството, че станцията изважда семето 2 — 3 дни преди изпращането, времето презъ което то ще пжтува, то на 5 — 6 день следъ получаването на семето отъ бубохранителя семето е въ състояние да се лупи. Ето защо щомъ се получи семето, кутията се разтваря изсипва въ една книжна тепсийка и се поставя на лупене. Лупенето на семето се извършва въ стая при естествената температура на момента, въ който то е било поставено на лупене (25 — 27°C августъ). Излизането на бубичкитъ продължава отъ 8 — 10 дни. Въ края на 8-ия день или 10-ия не остава не излупена нито една бубичка. Така, че лупенето на бразилското бубено семе за есенното бубохранене въ сравнение на това съ пролѣтното продължава 4 — 5 дни повече. Това нека се запомни отъ бубохранителитъ, за да се избѣгнатъ случаитъ при които е възможно къмъ 4 — 5 день да се прекрати вдигането на бубичкитъ и изхвърлятъ много добри неизлупени семена.

### Вдигане на бубичките.

Продължителното вдигане на бубичките (8—10 дни) създава голъми неудобства при изравняването на бубичките. Това неудобство може да се избегне по следуюция начинъ:

1) Като излупенитъ бубички отъ десетитъ дни се слѣятъ въ 4—5 вдигания и 2) Като за лупене се постави едно по-голѣмо количество бубено семе и излупващитъ се всѣки день бубички се раздаватъ на бубохранителитъ по тѣхното тегло. Съобразно мѣстнитъ условия ще се приложи единия или другия методъ.

Сливането и вдигането ще стане по следуюция начинъ; Върху появилитъ се презъ първия день бубички се поставятъ нежни листица и се отдѣлятъ покачилитъ се бубички по тѣхъ въ отдѣлна тепсийка, като бубичките по такъвъ начинъ получаватъ храна само единъ пжтъ. Появилитъ се бубички презъ втория день се вдигатъ презъ сжщия день, като до вечерта получаватъ само веднажъ храна. Привечеръ, когато лупенето престане вече, бубичките отъ първия и втория день се сливатъ въ едно и се нахранватъ общо съ сѣвсемъ неженъ и ситно нарязанъ листъ. Така събрани бубичките сж напълно еднакви, защото сж получили еднакво число пжти храна. По сжщия начинъ ще се постъпи и съ излизашитъ бубички на 3 и 4 день, на 5 и 6, на 7 и 8, на 9 и 19 день, ако има такива. Така, че вдиганията отъ 10 се намаляватъ на 5.

### Грини къмъ излупенитъ бубички.

Следъ привършването на лупенето нужно е бубичките да бждатъ поставени въ съответна подходяща обстановка по отношение температурата и провѣтриването. Високитъ температури (27°—30°) и слабото провѣтриване сж причина за появата на болѣститъ грасерия и флашерия. А презъ месецъ септемврий не сж изключени случаитъ на висока температура. Ето защо на бубичките трѣбва да се избере стая, която остава хладна и при най-високитъ лѣтни горещини. На бубитъ трѣбва да се осигури пълно провѣтриване, както презъ деня, тѣй и презъ нощта, а това ще се постигне като прозорцитъ и вратитъ никога не се оставятъ напълно затворени. Едно отъ най-важнитъ условия за успѣха на това бубохранене, обаче е листа — храна, който трѣбва да се дава на бубитъ. Касае се отъ една страна да се осигури подходящъ листъ за съответнитъ възрасти на бубитъ, а отъ друга обезлистяването на черничките да стане по такъвъ начинъ, че да имъ се нанесе най-малка вреда.

За да можемъ да осигуримъ едно нормално развитие на малките бубички отъ есенната реколта нужно е да имаме на разположение непременно младъ и неженъ листъ презъ първитъ 3 възрасти на бубата. Тѣй като за 1 унция бубено семе необходимия листъ за първитъ 3 възрасти не е повече отъ

около 90 кгр., то това количество не е трудно да бжде намѣрено. Препоръчватъ нѣколко начина за добиване на младъ черничевъ листъ.

При днешното състояние на нашето черничарство неженъ листъ за бубичките отъ есенната реколта ще търсимъ: отъ високостебленитъ черници, отъ черничевитъ ливади и живи плетове, тамъ кждето има такива.

### Бране на листа отъ високостебленитъ черници.

За първитъ две възрасти — листъ за тези две възрасти ще се бере отъ върховетъ на страничнитъ издѣнки, които могатъ да се бератъ изцѣло чакъ до самия връхъ, или пжкъ отъ върховетъ на правилно поставенитъ клонки, като се внимава, да не се оголва изцѣло клонката до върха, а се оставятъ 8—10 листа на върха за асимилационнитъ ѝ функции. Останалитъ листа, обаче, не се обиратъ до основанието на клонката, а до тамъ до кждето листа е мекъ и неженъ. По такъвъ начинъ имаме само едно частично обирание на клонката. По сжщия начинъ ще се постъпи и съ черничевитъ ливади. Черничитъ резани на пролѣтъ и въ богатитъ почви трѣбва да се предпочитатъ защото иматъ по неженъ листъ.

За трета възраст — е нужно около 60 кгр. листъ за унция, който сжщо така трѣбва да е достатъчно неженъ. Този листъ ще се вземе отъ всички останали неизползвани презъ първитъ възрасти издѣнки или отъ останалитъ не брани върхове отъ правилно поставенитъ клонки. Брането на листа трѣбва да става отъ ржка и внимателно за да не се повреждатъ пжпкитъ. Като се има предъ видъ, че горния листъ общо взето не съставя повече 1/10 отъ пѣлото производство на черницата, бубохранителя трѣбва да си направи добре смѣтката и съобразно отгледваното семе да си ангажира и нужното количество черничеви дървета.

За четвърта възраст — е необходимо около 180 кгр. листъ за унция. Нуждния листъ за тази възраст ще се вземе пжкъ отъ останалитъ издѣнки и отъ правилно поставенитъ клонки. Тѣй като тази възраст съвпада съ последнитъ дни на м. септемврий, то листа макаръ и отъ вторитъ покарали пжпки или клонки е вече доста твърдъ. Ето защо ще се подбира като се вземе по-нежния между него. Въ случая нашата практика е доказала, че листа при основанието на клонката е много твърдъ и сѣвсемъ не подходящъ за храна на бубитъ, той трѣбва да се изсоставя.

За петата възраст — е нуженъ около 930—950 кгр. листъ за една унция бубено семе. Тази възраст обикновено съвпада съ момента, когато вегетацията на черницата спира постепенно, когато клонката е почти напълно вдървена, пжп-

китъ по нея сж напълно оформени, развитието и сокодвигението е намалено до минимумъ и листа е готовъ самъ да пада. Въ този случай листа ще се бере изцѣло отъ клонкитъ, като все пакъ на върха на клонката се оставятъ по 4—5 за всѣки евентуалностъ. Съвсемъ твърдитъ и богати на дървесина листа ще се изхвърлятъ. Трѣбва да се забележи, че въ зависимостъ отъ почвата и буйността на черницата и листа е по-твърдъ или по-лекъ. Ето защо добре е да се подбиратъ черници засадени въ богати почви.

### Хранене на бубитъ.

Презъ първитъ три възрасти на бубитъ трѣбва да се дава само резанъ листъ и да имъ се слага по често за да иматъ винаги пресенъ листъ, защото презъ този сезонъ листа бързо съхне и не се яде отъ бубата. Презъ четвъртата и пета възраст бубитъ ще се хранятъ съ цели листа. Всичко останало по отхранването на бубитъ си остава сжщо, както при пролѣтното бубохранене.

### Покачване на храста и завиване.

Ако бубитъ се хранятъ редовно, започватъ да виятъ на 7—8 день отъ петата възраст или на 31—32 день отъ излупване на бубеното семе. Виенето на бубитъ продължава три дни. Полученитъ пашкули въ сравнение съ пролѣтнитъ сж по дребни, но рандемана имъ не отстѣпва на тѣзи на пролѣтния. Добива отъ унция се движи отъ 30—60 кгр. въ зависимостъ отъ излупването и правилното отглеждане. Въ Япония пашкулитъ отъ есенното бубохранение се търсятъ заради фиността на нишката имъ.

Т. Душевъ.

